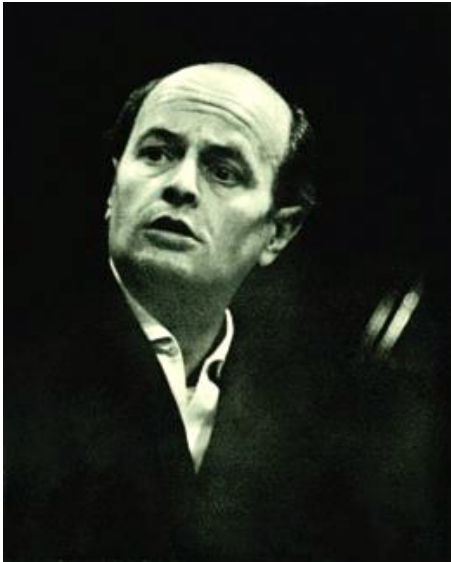




ZENEAKADÉMIA  
ALAPÍTVÁ 1875



## Fricsay Ferenc

Budapest, 1914.

augusztus 9 – Basel, 1963. február 20.

Fricsay korai és zökkenőmentes pályakezdése elsősorban a muzsikós édesapa, Fricsay Richárd körültekintő irányításának és tudatos pedagógiájának az eredménye. Eleinte hegedülni és zongorázni taníttatta (a Zene-akadémián zongorázni Székely Arnoldnál – 1921-1925 –, hegedülni Mambriny Gyulánál tanult). Később két évig klarinétozott Alto Berner irányítása mellett, majd harsonaleckéket vett, sőt, egy ideig ütős tanulmányokat is folytatott.

A főiskolán „Kodály csodálatos órákat adott a kompozíciós tudományából. Boldogan mentünk Weiner Leó kamarazene óráira. Hacsak tehetjük, belépőtünk Bartók zongoráira is [...] Nem tudom, vajon melyik főiskola tudott még ilyen színvonalas oktatást nyújtani ebben az évszázadban?” – jellemezte önéletrajzában a főiskolai évek legfontosabb impulzusait. A karmesteri hivatás melletti elkötelezettségét fokozták azok a budapesti koncertek, amelyeken Mengelberg, Weingartner, Kleiber, Schuricht, Furtwängler, Klemperer és Bruno Walter léptek a dobogóra. Amikor csak lehetett, végignézte a délelőtti próbákat is. „Az élet nagy ajándékának fogtuk föl akkoriban az ilyen élményt.”

1933-ban záróvizsgázik a Főiskola pódiumán. Saját szerzeményét – *Cyrano de Bergerac-nyitány* –, valamint a *Mesterdalnokok* részleteit vezényli. A vizsga után elnyerhette volna a budapesti Opera segédkarmesteri állását, de visszautasítja, mert vezényelni akar, így elvállalja a szegedi katonazenekar és a szegedi filharmonikusok irányítását. A város zenei életének aranykora kezdődik el ezzel. A bérletesek száma 260-ról kétezerre nő, Fricsay olyan művészeket tud Szegedre hívni, mint Dobrowen, Mengelberg, Dohnányi, Thibaud, Cortot, Szigeti. Itt ismerkedik meg Anda Gézával is. A városi színházban operaelőadásokat vezényel (*Rigoletto*, *Álarcosbál*, *Traviata*, *Bohémélet*, *Carmen*, *Faust*). 1944 nyarán feleségével és három gyermekével elhagyja Szegedet és Budapesten vészeli át a háború utolsó hónapjait. 1945 februárjában ő vezényli az első hang-versenyt az Operában, „*igaz, csak az alagsorban, ahol a ruhatár volt*”. Áprilisban a *Traviatával* mutatkozik be az Állami Operaházban. Őt bízzák meg, hogy szervezze meg a Fővárosi Zenekart. 1946-ban a Bécsi Filharmonikusoktól és a Staatsopertól is meghívást kap, de a körülmények miatt csak az utóbbinak tud eleget tenni (*Carmen*). Eugen Hilbert igazgató már ekkor tárgyalásokat kezdeményez, hogy Fricsayt 1947-től állandó karmesterként Bécsben tarthassák. Ez év tavaszán Fricsay elfogadja a Salzburgi Ünnepi Játékok asszisztensi állását Otto Klemperer mellett. Gottfried von Einem *Danton halála* című operájának ősbemutatóját készíti elő és a hét előadásból egyet maga vezényel. Nemzetközi karrierje ezek után rohamtempóban teljesedik ki.

1948-ban ismét ősbemutatót dirigálhat Salzburgban, Frank Martin *Varázssítalát*. Még ebben az évben vendégkarmester a Berlini Filharmonikusoknál és főzeneigazgatóvá nevezik ki a berlini Városi Operánál, emellett elvállalja a RIAS Szimfonikus Zenekar vezető karmesteri állását is. Exkluzív szerződést köt a Deutsche Grammophonnal. 15 év alatt közel 200 mű felvételét készíti el. Több felvétele is (Mozart: *Don Giovanni*, Bartók: *A kékszakállú herceg vára*, *Concerto*, 2. és 3. *zongoraverseny*) nemzetközi díjat nyer (Grand Prix du Disque).